

Når ude ikke altid er godt, og hjemme ikke er bedst

I mit arbejde med at interviewe børn på børnehjem i hele landet, slutter jeg altid af med at spørge om der er noget de gerne vil sige. Men spørgsmålet er for diffust, og som regel trækker de bare på skuldrene. Dog har de anbragte børn noget at sige, og de har faktisk en del på hjertet, hvis vi bare vil lytte til dem.

Børnene fortæller typisk, at de ikke ved hvorfor de er blevet anbragt, hvor lang tid de skal være anbragt eller hvor længe de kan blive der, hvor de er nu. Børnene fortæller om deres håb og drømme for fremtiden, og om deres egne forventninger til at blive voksne og selv få børn.

Dette fiktive brev er sammenfattet af over 14 timers interview med nuværende anbragte børn, samt 21 timers interview med tidligere anbragte, forældre, forstandere og andre fagfolk.

Kære mor

Hvornår tror du jeg må komme hjem? Jeg vil så gerne hjem til dig og de små.

De voksne er ellers meget søde, men de har travlt, og der er ingen der fortæller mig noget. Jeg ved ikke hvor længe jeg skal være her, og jeg er bange for at de sender mig endnu længere væk, hvis kommunen siger de skal. I går kom de og sagde til Aputsiaq, at han skulle pakke sin taske, fordi han skal på et andet børnehjem. Maliks storebror har været der engang, og han siger at han blev slået der.

Jeg ved godt at jeg har været uartig, men jeg skal nok blive bedre, det lover jeg. Sidste gang socialvagten kørte mig hjem, der hvor jeg havde sniffet, ville jeg slet ikke have gjort det. Jeg vidste godt det var meningen, at jeg skulle blive hjemme hos de små og vente på dig, men jeg blev bange da du ikke kom. Siden dengang med manden i den anden lejlighed, har jeg været bange for at være alene hjemme. Det var derfor jeg gik ud med de andre. Og de små sov, og jeg låste jo døren så manden ikke kunne komme ind til dem. Jeg forstår ikke hvorfor socialvagten flippede sådan ud over det denne gang. De andre gange har de jo bare kørt mig hjem. Hvis jeg havde vidst at de ville sende mig væk fra dig og de små, så var jeg ikke gået ud. Det lover jeg.

Jeg mangler penge til Tusass og smøger, kan du sende nogle? Det er ellers meningen, at jeg selv skal købe tandpasta og shampoo, men for 60 kr. om ugen kan man ikke få meget. Det ved de voksne godt, og de er flinke til at købe noget, som vi godt må bruge. Jeg deler med de andre, og man kan sagtens børste tænder uden alt for meget tandpasta, men jeg kan ikke klare lugten af den shampoo som de køber til os. Den lugter som om man både kan bruge den til at vaske gulv med og vaske op i, og jeg hader at lugte af børnehjem i skolen. Så jeg købte en lækker shampoo for mine lommepenge i går, den kostede 25 kr. og den dufter simpelthen så godt.

Men nu har jeg heller ikke flere penge, for det kostede mig 10 kr. at komme for sent hjem i fredags, og de trækker os altid i lommepenge hvis vi kommer for sent.

Jeg skal også have flere tamponer, for de bind, som de voksne køber til os, er så tykke, at det føles som om jeg har ble på. Og det kan også ses gennem mine bukser, så jeg går ikke i skole hvis jeg ikke har tamponer.

Det er ellers ok at gå i skole. Jeg har gode venner der, og der er ingen der driller mig med at jeg bor på børnehjem. Jeg tror ikke jeg lærer så meget i skolen som jeg burde. De voksne siger, at det er fordi jeg tænker for meget på hvordan det går derhjemme. Det er måske også rigtigt. Mit yndlingsfag er matematik og jeg vil gerne være kok. Jeg kan måske godt komme ind på kokkeskolen, men jeg ved det ikke. Altså, jeg ved godt hvad der skal til for at komme ind, men jeg ved bare ikke om jeg selv kan komme ind.

Der var en dame i dag, der spurgte mig om jeg gerne vil have kæreste og børn engang. Det var et åndsvagt spørgsmål, selvfølgelig vil jeg det. Så spurgte hun om mine egne børn godt må komme på børnehjem, hvilket var endnu mere åndsvagt. Selvfølgelig skal de ikke det, jeg vil selv passe mine børn og jeg ved godt hvordan man gør. Man skal ikke være for sur når man taler til dem og man må ikke slå. Og jeg vil købe mad og tøj til dem, og passe godt på dem. Jeg synes også, at du har været en god mor.

Det var så dejligt at være hjemme på besøg sidste gang og jeg længes sådan efter de små. Jeg vil så gerne være hjemme og passe på dem, og på dig. Men det var lidt mærkeligt, at jeg skulle sove sammen med hende fra børnehjemmet, fordi der ikke var plads til mig hjemme hos jer.

Ved du hvor længe jeg skal være her? En af de andre børn har været her i over 5 år, men det vil jeg altså ikke. Nogle gange føles det som om, vi er blevet bortført og glemt. Men du glemmer mig ikke, vel? Jeg kan godt forstå, at du har lejet mit værelse ud, for der er ingen grund til at det bare står tomt. Men tror du jeg kan få det tilbage, når jeg kommer hjem?

De voksne siger, at hvis jeg ikke holder op med at bekymre mig så meget om dig, må jeg ikke ringe hjem om onsdagen mere. Men det er bare fordi jeg blev rigtig bange sidste gang, da du ikke tog telefonen. Og så kom jeg til at kaste med børnehjemmets telefon... Det blev de voksne helt rasende over og sagde det var din skyld, men det var det jo ikke. Jeg kan bare ikke lide, når jeg ikke hører fra dig. Jeg bliver bange for hvad der sker med dig, og de små. Lukker du stadig manden fra den anden lejlighed ind når jeg ikke er hjemme? Du må ikke lade ham være alene med de små. Og du skulle heller ikke være sammen med ham. Han har ikke lov til at slå dig bare fordi han er fuld. Og de voksne her siger også, at man har ret til at sige stop, og så skal han stoppe – men det gør han bare aldrig, vel?

Jeg elsker dig, ring snart til mig.

Dit barn

Selvom dette brev beskriver nogle af bekymringerne og sorgerne, fortæller børnene også om gode oplevelser. Om hvor glade de er for særlige voksne, nye venner eller hvor taknemmelige de er for at bo på børnehjemmet.

Hver enkelt barns historie er unik og når man har talt med ét børnehjemsbarn, har man hørt én fortælling.

Litteraturliste

Alderson, Pricilla; Morrow, Virginia (2011): "The Ethics of Research with Children and Young People"
SAGE Publications Inc.

Brinkmann, Svend; Tanggaard, Lene (2015): "Kvalitative metoder"
Hans Reitzels Forlag.

Bøttcher, Louise; Knousholdt, Dorte; Vinther-Lindqvist, Ditte (red.) (2018): "Kvalitative analyseprocesser"
Samfunds Litteratur.

Gulløv, Eva & Højlund, Susanne (2003): "Feltarbejde blandt børn, metodologi og etik i etnografisk børneforskning"
Gyldendal.

Kampmann, Jan. (1998): "Børneperspektiv og børn som informanter"
Børneråddet.

Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2015): "Interview"
Hans Reitzels Forlag.

Launsø, L. og Rieper, O. (2005): "Forskning om og med mennesker"
Nyt Nordisk Forlag Arnold Busck.